

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN
EDUCAȚIE**

**REPERE METODOLOGICE PENTRU APLICAREA
CURRICULUMULUI
LA CLASA a XI-a
În anul școlar 2023-2024**

DISCIPLINA

Limba și literatura polonă maternă

București, 2023

**Repere metodologice
pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar 2022-2023
Limba și literatura polonă maternă**

Introducere – Avantajele curriculumului centrat pe competențe

Curriculumul dezvoltat pe baza competențelor în progresie de la un an de studiu la altul permite o abordare flexibilă în proiectarea și organizarea activităților, în funcție de contextul fiecărei clase de elevi. Orice achiziție dintr-o clasă, depistată a fi insuficient structurată, poate fi consolidată în anul școlar următor prin abordarea unei perspective în spirală care reconectează competența specifică respectivă sau conceptul încă neinteriorizat din clasa anterioară la curriculumul în curs.

1) Repere pentru estimarea nivelului de achiziție la finele anului școlar 2022-2023 în vederea realizării planificării calendaristice pentru 2023-2024

Contextul intervenției

Pentru a realiza planificarea calendaristică pentru anul școlar 2023-2024, profesorul va ține seama de următoarele:

- aprecierea unor eventuale probleme de învățare în anul 2022. De exemplu, experiența didactică indică dificultăți pentru interiorizarea unor concepte și a unor anumite competențe specifice.
- realizarea planificării noi pe baza unui set de întrebări: Ce pot recupera și cum se conectează cu noile achiziții pentru anul în curs? Ce pot remedia și cum se raportează la noile achiziții pentru anul în curs?
- includerea unei perioade de 2-3 săptămâni la începutul anului școlar pentru realizarea unei evaluări inițiale temeinice și ajustarea planificării inițiale pe baza rezultatelor evaluării

Aplicații

Comunicare în limba polonă pentru școlile și secțiile cu predare în limba română

Programele școlare pentru studiul limbii polone la clasele de liceu la școlile și secțiile cu predare în limba română urmăresc proiectarea curriculară centrată pe competențe, propun o progresie a achizițiilor de la un an la altul prin intermediul modului de structurare a competențelor specifice, a căror progresie face posibilă intervenția de tip remedial. Documentele curriculare adoptă modelul comunicativ-funcțional în predarea limbii polone, accentuând orientarea demersului didactic spre dezvoltarea integrată a celor patru competențe generale care vizează atât comunicarea orală, cât și cea scrisă.

Pentru a întocmi planificarea calendaristică pentru anul școlar 2023-2024, profesorul va studia planificările calendaristice din anul precedent și după sesizarea elementelor insuficient structurate în anul 2022-2023 va realiza conexiuni între componentele estimate a fi insuficient asimilate și programa aferentă.

COMPETENȚELE GENERALE sunt următoarele:

- 1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii polone în diferite situații de comunicare**
- 2. Comprehensiunea și interpretarea textelor**
- 3. Situarea în context a textelor studiate prin raportare la epocă sau la curente culturale / literare**
- 4. Argumentarea orală sau în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare.**

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI ASOCIATE ACESTORA

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii polone în diferite situații de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi		
	TC	CD tip A*	CD tip B**
1.1. Aplicarea cunoștințelor de limbă în receptarea mesajelor orale și scrise	Achizițiile din clasele anterioare în domeniul limbii și vocabularului		**Discurs specific domeniului de specializare (studiate în legătură cu o anumită epocă): de ex. didactic.
1.2. Utilizarea achizițiilor lingvistice, cu accent pe aspectele normative	Norma literară, variante libere, registre stilistice, variante ortoepice, variante ortografice, variante morfologice		**Fonetică, vocabular, morfologie, sintaxă (recapitulare și sistematizare)
1.3. Folosirea adecvată a strategiilor de comunicare orală în monolog și dialog	Ascultare activă, exprimarea opiniei, conversație, dezbatere, monolog informativ și argumentativ, prezentarea orală a rezultatului unor documentări	*Prezentare de carte	**Discurs specific domeniului de specializare (comunicare didactică)
1.4. Utilizarea adecvată a tehnicilor de redactare	Modalități de indicare a bibliografiei, normele citării Analiză, comentariu, sinteză, paralelă, eseu structurat și nestructurat	*Recenzie, cronica unui eveniment cultural	**Completarea / redactarea unor documente folosite curent în domeniul de specializare

2. Comprehensiunea și interpretarea textelor

Competențe specifice	Conținuturi		
	TC	CD tip A*	CD tip B**
2.1. Utilizarea strategiilor de lectură în vederea înțelegerii adecvate a textelor studiate	Lectură-înțelegere (înțelegerea globală a textului, analiza unor elemente ce pot conduce la înțelegerea textului, anticipări); chei de lectură (titlu, incipit, simbol central, personaje etc.) Texte de bază (poezie, proză), text din literatura populară, texte nonliterare (texte de doctrină, texte istorice, filozofice, științifice, eseu literar, memorii etc.) ilustrative pentru studiile de caz	*1 text de bază pentru perioada veche	
2.2. Compararea	Viziune despre lume, teme și	*Diversitate	

viziunii despre lume, despre condiția umană sau despre artă reflectate în texte literare, nonliterare sau în alte arte	motive, concepții despre artă Literatură și pictură (limbajul literaturii, limbajul picturii)	tematică, stilistică și de viziune în opera marilor clasici (studiu de caz)	
2.3. Interpretarea textelor studiate prin prisma propriilor valori și a propriei experiențe de lectură	Lectură critică (elevii evaluează ceea ce au citit), lectură creativă (elevii extrapolează, caută interpretări personale, prin raportări la propria sensibilitate, experiență de viață și de lectură)	*Jurnal de lectură	

3. *Situarea în context a textelor studiate prin raportare la epocă sau la curente culturale / literare*

Competențe specifice	Conținuturi		
	TC	CD tip A*	CD tip B**
3.1. Identificarea și explicarea relațiilor dintre opera literară studiată și contextul cultural în care a apărut aceasta	Curente culturale / literare – context istoric, social-politic, evenimential; trăsături ale curentelor culturale / literare; Referate, proiecte, studii de caz, dezbateri		
3.2. Dezvoltarea unei viziuni de ansamblu asupra fenomenului cultural polonez până la începutul secolului al XX-lea	Originile, Evul Mediu, Renașterea, Barocul (Sarmatismul), Iluminismul, Pașoptismul, Romantismul, Pozitivismul, Modernismul polonez (Tânăra Polonie), Perioada Interbelică.	*Prezentarea unor cărți de istoria literaturii polone	
3.3. Identificarea unor conexiuni între literatura polonă și cea universală	Curente culturale / literare poloneze în context european	*Texte din literatura universală	
3.4. Utilizarea adecvată a tehnicilor de documentare și cercetare a unei teme	Fișe de lucru, materiale documentare asupra unei epoci, a unui curent literar, sinopsis privind dinamica fenomenului literar / cultural în diferite epoci, surse de documentare (inclusiv internetul)		**Surse de documentare în specializarea urmată

4. Argumentarea orală sau în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi		
	TC	CD tip A*	CD tip B**
4.1. Utilizarea tehnicilor și strategiilor argumentative în situații de comunicare diverse (scrise sau orale)	Dezbateri, eseu argumentativ	*,**Raționamente specifice pentru domeniile de specializare	
4.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii	Interpretări și judecăți de valoare exprimate în critica și în istoria literară		

2) Evaluarea gradului de achiziție a competențelor din anul anterior

Contextul intervenției

Pentru a identifica nevoile de învățare ale elevilor în anul școlar 2023-2024, profesorul trebuie să pornească de la evaluarea inițială a achizițiilor disciplinare din anul școlar precedent. Acest demers de evaluare va lua în considerare întreaga construcție a învățării din anul școlar precedent, în contextul progresiei competențelor specifice din programa școlară.

Această secțiune are rolul de a sprijini profesorii cu repere pentru elaborarea unor seturi de **sarcini de evaluare** adaptate. Vor fi puse la dispoziție sarcini de evaluare (simple, de nivel mediu și de performanță înaltă) care vizează competențele specifice și care vor fundamenta construirea activităților de învățare viitoare, contextualizate și centrate pe competențe.

Exemplele de sarcini de evaluare vor evidenția cum se măsoară nivelul de atingere a competenței, în același timp constituindu-se în exemple de bună practică pentru profesori care nu au beneficiat de o formare centrată pe evaluarea de competențe.

În același timp, se va recomanda utilizarea unor **instrumente de evaluare alternativă**, care să permită o apreciere holistică a nivelului de realizare a diverselor competențe (ex. teste scrise, probe de evaluare, grile de evaluare criteriale, proiectul, portofoliul etc.).

Evaluarea inițială la începutul clasei a XI-a, *Comunicare în limba polonă maternă*

Pentru a identifica nevoile de învățare ale elevilor în anul școlar 2023-2024, profesorul trebuie să pornească de la evaluarea inițială a achizițiilor disciplinare din anul școlar precedent. Acest demers de evaluare va lua în considerare întreaga construcție a învățării din anul școlar precedent, în contextul progresiei competențelor specifice din programa școlară. Se va promova astfel ieșirea din logica centrării pe conținuturi.

Este necesară o evaluare **centrată pe competențe** care să indice nivelul de performanță pentru achizițiile prevăzute în curriculum. Testele inițiale au rolul de a identifica măsura în care s-au dezvoltat competențele specifice ale programei din anul școlar precedent și vor fundamenta construirea activităților de învățare viitoare, contextualizate și centrate pe competențe. *Evaluarea inițială este temeinică* atunci când include sarcini variate care să vizeze competențele stipulate în programa clasei anterioare (test scris, probă orală, metode alternative de evaluare, miniproiecte etc.)

1. Przeczytaj tekst i zaznacz krzyżykiem **X** prawidłową odpowiedź: **prawda/ fałsz**

Po 1 punkcie za prawidłową odpowiedź – maksymalnie 5 punktów

Podział na epoki historyczne.

W historii wyróżniamy tradycyjnie 5 epok: prehistoria, starożytność, średniowiecze, nowożytność i współczesność. Co nauka to jednak inny podział. Nieco inaczej określa i nazywa się epoki w historii, historii sztuki, historii literatury i języka czy w archeologii.

*Każda z tych nauk dzieli umownie przeszłość na epoki i okresy według swoich potrzeb, a każde dwie epoki rozdziela tak zwana **cezura**, czyli takie wydarzenie, które uważa się, że w jakiś sposób zmieniło historię świata (trzeba pamiętać, że często epoki i cezury nazywają naukowcy, ale nie w momencie, gdy epoka się rozpoczyna czy kończy, dodatkowo w różnych krajach mogą dzielić epoki inaczej; przykładowo za koniec średniowiecza czasem wymienia się początek reformacji -1517 r., a czasem upadek Cesarstwa Wschodniorzymskiego - 1453 r.*

Oto podstawowy podział na epoki historyczne

- **Prehistoria** (od ok. 3,3 mln lat temu do 4000/3500 lat p.n.e.) – od użycia pierwszych narzędzi do wynalezienia pisma
- **Starożytność** (od ok. 3 500 lat p.n.e. do 476 r. n.e.- od wynalezienia pisma do upadku Cesarstwa Zachodniorzymskiego)
- **Średniowiecze** (od 476 r do 1492 r.) – od upadku Cesarstwa Zachodniorzymskiego do odkrycia Ameryki przez Krzysztofa Kolumba
- **Nowożytność** (od 1492 r. do 1789 r.) – od odkrycia Ameryki do wybuchu rewolucji francuskiej
- **Epoka XIX wieku** (od 1789 r. do 1914 r.) – od rewolucji francuskiej do wybuchu I wojny światowej.
- **Współczesność** (od 1914 r. do dziś), obecnie coraz częściej mówi się jednak, że wydarzeniem historycznym, które zapoczątkowało epokę współczesności była druga wojna światowa (według niektórych badaczy jej wybuch w 1939 roku, według innych zakończenie w 1945).

		PRAWDA	FAŁSZ
wzór	W historii wyróżniamy tradycyjnie 7 epok.		X
1	W różnych naukach (w historii, historii sztuki, historii literatury i języka czy w archeologii) nieco inaczej nazywa się i określa ramy czasowe epok.		
2	Cezura to takie wydarzenie, które uważa się, że w jakiś sposób zmieniło historię świata.		
3	Epoki i cezury nazywają naukowcy, dokładnie w momencie, gdy epoka się rozpoczyna.		

4	Nowożytność to epoka od rewolucji francuskiej do wybuchu I wojny światowej.		
5	Początek współczesności jedni naukowcy określają jako rok 1914 inni rok 1939 albo 1945		

2. Ułóż 5 pytań do tekstu oraz odpowiedz na ułożone przez siebie pytania

Po 2 punkty - maksymalnie 20 punktów

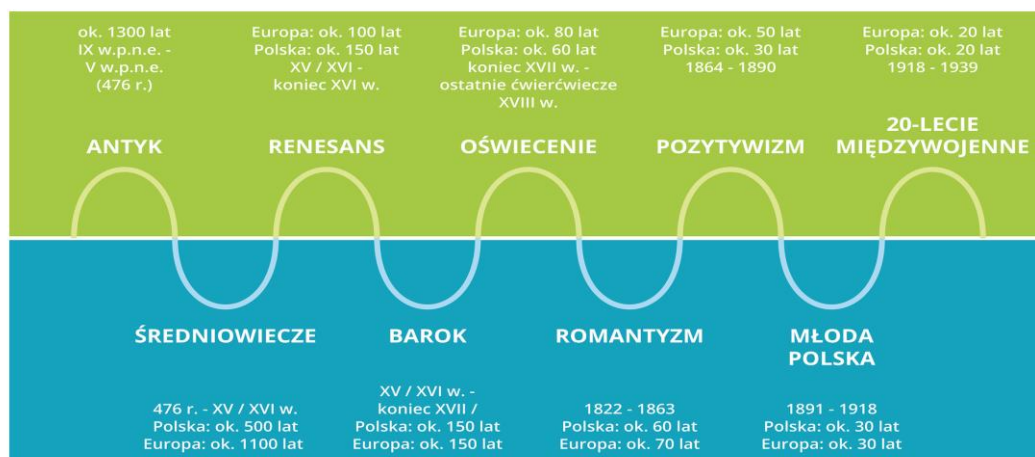
Historia literatury to część **literaturoznawstwa** zajmująca się twórczością pisarzy i poetów w konkretnym czasie historycznym - w poszczególnych epokach historycznoliterackich.

Epoki literackie

W naukach filologicznych przyjęło się stosowanie periodyzacji (z języka greckiego *períodos* - okres, cykl) – *podział na fazy (epoki)*, która pozwala wyróżnić epoki literackie.

W polskiej historii literatury mamy następujące epoki literackie:

- antyk (starożytność) - w Polsce nie istniał (o Polsce mówimy od X wieku czyli od średniowiecza, ale w późniejszych epokach nawiązywano do tego, co starożytność dała kulturze i sztuce),
- średniowiecze,
- renesans (odrodzenie, złoty wiek, złoty wiek kultury polskiej),
- barok,
- oświecenie,
- romantyzm,
- pozytywizm,
- Młodą Polskę,
- dwudziestolecie międzywojenne,
- współczesność, którą obecnie w XXI wieku też się dzieli na krótsze epoki.

Odmienność następujących po sobie epok przedstawia się za pomocą wykresu zwanego sinusoidą nieżyjącego już historyka literatury Juliana Krzyżanowskiego.

Wykres ten pomaga w uporządkowaniu następujących po sobie epok w literaturze. Jednak czytając wykres, trzeba pamiętać:

- że w każdym miejscu w Europie układ epok nie był taki sam (na przykład w kulturze polskiej nie istniał antyk, a w literaturze rumuńskiej nie wyróżnia się baroku),
- że poszczególne epoki nie trwały tyle samo czasu (na wykresie każdą z nich przedstawia odcinek o równej długości), na przykład antyk oblicza się na niemal 1300 lat, natomiast dwudziestolecie międzywojenne to jedynie dwadzieścia lat: od 1918 do 1939 r.,
- że NIE ISTNIEJĄ tak zwane „punkty zerowe”, w których zaczynała się dana epoka
- oraz o tym, że jedni badacze literatury podkreślają całkowitą samodzielność danego okresu - w danej epoce według nich występują utwory o podobnej stylistyce i tematyce różniące się od tego, co występuje w następnym okresie; natomiast inni uczeni wskazują, że stawianie wyraźnych **cezur** jest rzeczą umowną, ponieważ przejście z jednej epoki do drugiej to niekiedy długi proces.

WZÓR pytanie	Czym zajmuje się historia literatury?
odpowiedź	Historia literatury zajmuje się twórczością pisarzy i poetów w konkretnym czasie historycznym - w poszczególnych epokach historycznoliterackich.
1 pytanie	
1 odpowiedź	
2 pytanie	
2 odpowiedź	
3 pytanie	

3 odpowiedź	
4 pytanie	
4 odpowiedź	
5 pytanie	
5 odpowiedź	

3. Połącz nazwy epok z odpowiadającymi im datami.

Po 2 punkty za prawidłowe połączenie, maksimum 10 punktów

Nazwa epoki		Daty, przedstawiciele albo główne dzieła literackie.		ODPOWIEDZI	
1	OŚWIECENIE	A	Wiek XVI – zwany też odrodzeniem oraz złotym wiekiem kultury polskiej. Mikołaj Rej, Jan Kochanowski.	5	B
2	ŚREDNIOWIECZE	B	<i>Od końca średniowiecza (koniec XV w.) do rewolucji francuskiej (1789 r)</i>		
3	BAROK	C	Epoka w dziejach Europy między barokiem a romantyzmem. W centrum zainteresowań człowieka był umysł, rozum, empiria (doświadczenie). W Polsce: panowanie ostatniego polskiego króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Najważniejsi twórcy:		

			Ignacy Krasicki - poeta, publicysta autor satyr, bajek, poematów... Józef Ignacy Kraszewski - autor ponad 220 powieści.		
4	RENESANS	D	Tysiąc lat między starożytnością a renesansem/ nowożytnością. Od V wieku do XV wieku naszej ery. (TYSIĄC LAT!). W Polsce od X wieku do XV. „Bogurodzica” i tworzenie się pisanej formy języka polskiego		
5	NOWOŻYTNOSĆ	E	Wiek XVII – wiek wojen. „Pamiętniki” Jana Chryzostom Paska opowiadające o jego życiu i żołnierskiej służbie dla Rzeczypospolitej.		
6	ROMANTYZM	F	W historii literatury polskiej rozpoczął się wraz z wydaniem tomu poetyckiego „Ballady i romanse” (1822) Adama Mickiewicza. Przypadał na lata 1822–1863 Na emigracji tworzyli poeci: Juliusz Słowacki, Zygmunt Krasiński, Cyprian Kamil Norwid; kompozytor Fryderyk Szopen (Chopin). W kraju komediopisarz Aleksander Fredro.		

4. Dopisz czym jest podkreślone słowo: (**część mowy**) albo (**część zdania**) oraz Napisz na jakie pytania odpowiada.

WZÓR:

Czasownik to ..... **część mowy** ..... odpowiada na pytania: ...**co** robi? **Co** się z nim dzieje?

Podmiot to ..... **część zdania** ..... odpowiada na pytania: ...**kto?** **co?**

Po 2 punkty z(1 za określenie jaka to część, 1 za pytania /minimum jedno), maksimum 10 punktów

- Liczebnik porządkowy to .....

odpowiada na pytania:.....

- Okolicznik miejsca to .....

odpowiada na pytania:.....

- **Przymiotnik** to .....

odpowiada na pytania: .....

- **Zaimek przysłowny** to .....

odpowiada na pytania:.....

- **Przydawka dopełniaczowa** to .....

odpowiada na pytania:.....

5. Uzupełnij tabelę 2, wybierając z tabeli 1 odpowiednią informację.

Uwaga – do każdej części zdania wybieramy i wpisujemy tylko jedną informację:

Po 2 punkty za prawidłowe połączenie, maksimum 10 punktów

TABELA 1.

- **Wyrażony najczęściej rzeczownikiem lub przymiotnikiem, ale rolę tę może pełnić także imiesłów przymiotnikowy (bierny lub czynny), przysłówek (w tym odimiesłowowy), zaimek, liczebnik, wyrażenie przyimkowe.**

1. Wyrażone czasownikiem w formie osobowej.
2. Wyrażona wyrażeniem przyimkowym (to przyimek + rzeczownik: sweter (z czego? jaki?) **z wełny**)
3. Wyrażone najczęściej rzeczownikiem lub wyrażeniem przyimkowym, występuje tylko w przypadkach zależnych (oprócz mianownika), odpowiada na pytania: kogo?, czego?, komu?, czemu?, kogo?, co?, z kim?, z czym?, o kim?, o czym?
4. Wyrażony najczęściej kilkoma tak samo ważnymi rzeczownikami lub zaimkami, oznacza wykonawców czynności: *Jutro pójdziemy tam **ja i ty oraz Kasia.***
5. Wyrażony najczęściej rzeczownikiem, przymiotnikiem, zaimkiem łączącym się z wyrazami: **mimo, pomimo** .... (kogo? czego? - D); **wbrew, na przekór** (komu? czemu? - C)

TABELA 2.

Część zdania	Część lub części mowy jakimi najczęściej jest ta część zdania wyrażona.
WZÓR: Orzecznik – część orzeczenia imiennego, które zbudowane jest z łącznika i orzecznika właśnie.	Wyrażony najczęściej rzeczownikiem lub przymiotnikiem, ale rolę tę może pełnić także imiesłów przymiotnikowy (bierny lub czynny), przysłówek (w tym odimiesłowowy), zaimek, liczebnik, wyrażenie przyimkowe.
Dopełnienie	
Podmiot szeregowy	
Przydawka przyimkowa	
Orzeczenie czasownikowe	
Okolicznik przyzwolenia	

6. Napisz krótką rozprawkę lub esej na wybrany przez siebie temat. Minimum 200 słów. Pamiętaj o podziale na akapity oraz przy rozprawce o wpisaniu tezy albo hipotezy, użyciu argumentów (minimum 2) oraz podsumowującym pracę zakończeniu.

10 punktów za formę i 25 za treść, język, styl..., maksimum 35 punktów

TEMATY:

- Która z poznanych do tej pory epok literackich odpowiada ci najbardziej? Uzasadnij swój wybór.
- Czy nauka polskiego języka oraz innych języków obcych może Ci się do czegośkolwiek przydać? (rozprawka)
- Napisz rozprawkę, w której zastanowisz się, czy warto pomagać innym. W argumentacji odwołaj się do znanych ci tekstów literackich.
- Napisz interpretację jednego z zamieszczonych poniżej wybranego przez Ciebie sonetu Adama Mickiewicza, odwołując się do twej wiedzy na temat epoki oraz gatunku „sonet”.

Adam Mickiewicz „Stepy akermańskie”

Wpłynąłem na suchego przestwór oceanu,
Wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi,
Śród fali łąk szumiących, śród kwiatów powodzi,
Omijam koralowe ostrowy burzanu[3][4].
Już mrok zapada, nigdzie drogi ni kurhanu[5];
Patrzę w niebo, gwiazd szukam przewodniczek łodzi;
Tam z dala błyszczy obłok? tam jutrzienka wschodzi?
To błyszczy Dniestr, to weszła lampa Akermanu[6].
Stójmy! — Jak cicho! — Słyszę ciągnące żurawie,
Których by nie dościgły źrenice sokoła;
Słyszę, kędy się motyl kołysa[7] na trawie,

Kędy wąż śliską pierśią dotyka się zioła.
W takiej ciszy — tak ucho natężam ciekawie,
Że słyszałbym głos z Litwy. — Jedźmy, nikt nie woła!

PRZYPISY

Stepy akermańskie otwierają cykl *Sonetów krymskich*, choć do nich właściwie nie należą. Nie jest to bowiem produkt wrażeń i spostrzeżeń z wycieczki po Krymie, ale powstał znacznie wcześniej, pod wpływem podróży poety do Akermanu. Zawieziony tam przez K. Marchockiego, obywatela z Podola, poznanego u Sobańskich, napisał Mickiewicz w jego

stepowym futorze w Lubomile ów sonet naddniestrzański, nie myśląc jeszcze wówczas zgoła ani o podróży krymskiej, ani o cyklu utworów opisowo–lirycznych nazwanych *Sonetami krymskimi* (Dubiecki). Dopiero gdy te były już gotowe i do druku porządkowane według pewnego systemu logicznego, topograficznego i chronologicznego, sonet o podróży do Akermanu stał się fikcyjnym wstępem do całości, będącej syntezą wspomnień czarnomorskich. [przypis redakcyjny]

Stepy akermańskie rozciągają się na płd. zachód w odległości kilku kilometrów od Odessy, przy ujściu Dniestru do Morza Czarnego. Nazwa pochodzi od miasta Akerman, stolicy b. guberni bessarabskiej, na prawej stronie limanu Dniestru. [przypis redakcyjny]

[3]

ostrowy burzanu — na Ukrainie i Pobereżu nazywają burzanami wielkie krzaki ziela, które w czasie lata kwiatem okryte nadają przyjemną różnorodność płaszczyznom.

[4]

ostrów — wyspa, kępa; *burzany* — rodzaj wielkich ostów kwitnących na czerwono.

[5]

kurhanu — kurhanami nazywają na Ukrainie wyniosłości, kopce usypane ręką ludzką, według jednych dla celów wojennych, aby z ich wysokości śledzić ruchy skradającego się wroga, wedle innych dla celów orientacyjnych jako znaki drogowe, wedle zaś wiary ludu są to mogiły bohaterów.

[6]

lampa Akermanu — latarnia morska w Akermanie.

[7]

kołysa — zamiast „kołysze”, forma stale używana przez Mickiewicza w *Sonetach*.

Adam Mickiewicz „Burza”.

Zdarto żagle, ster prysnął, ryk wód, szum zawiei,
Głosy trwożne gromady, pomp złowieszcze jęki,
Ostatnie liny majtkom wyrwały się z ręki,
Słońce krwawo zachodzi, z niem reszta nadziei.

Wicher z tryumfem zawył; a na mokre góry,
Wznoszące się piętrami z morskiego odmętu,
Wstąpił geniusz śmierci i szedł do okrętu,
Jak żołnierz szturmujący w połamane mury.

Ci leżą napół martwi, ów załamał dłonie,
Ten w objęcia przyjaciół żegnając się pada,
Ci modlą się przed śmiercią, aby śmierć odegnąć;

Jeden podróżny siedział w milczeniu na stronie

I pomyslił: szczęśliwy, kto siły postrada,
Albo modlić się umie, lub ma z kim się żegnać.

Testul de evaluare prezentat este doar un exemplu. Se sugerează profesorului să adapteze volumul lexical corespunzător temelor în funcție de nivelul de cunoaștere a limbii polone și al capacității de comunicare a elevilor.

Analiza rezultatelor evaluării inițiale ajută la întocmirea planificării activităților pentru anul școlar 2023-2024, planificare în care se va porni de la nivelul existent și în care vor fi structurate componentele încă instabile.

3) Activități de învățare - Recomandări pentru construirea noilor achiziții.

Contextul intervenției

Rezultatele evaluărilor vor sta la baza proiectării demersurilor didactice ulterioare. Reperete metodologice vor propune idei de sprijin al profesorului pentru angajarea nivelului de achiziție existent și pentru structurarea componentelor încă instabile/insuficient dezvoltate, identificate prin evaluarea inițială. Astfel, demersul de construire a achizițiilor viitoare, prevăzute pentru anul școlar 2023-2024 va porni de la întrebări ale profesorului, precum: ce reiau din programa anului școlar anterior? ce reformulez în noi contexte de învățare? ce competențe din anul precedent fuzionează cu elemente/componente din anul în curs? cum voi realiza această fuzionare? etc.

În vederea **adaptării la particularitățile/categoriile de elevi în risc (inclusiv din perspectiva învățării la distanță/online)**, vor fi elaborate recomandări adaptate la diferite nevoi de învățare, cu rol de a sprijini profesorii în **construirea învățării remediale** pentru aceste categorii de elevi. Aceste exemple vor fi dedicate elevilor din medii și grupuri dezavantajate (“low-achievers”): elevi cu diferite cerințe educaționale speciale, elevi cu statut socio-economic scăzut și nivel educațional al părinților scăzut (“SES”- nivel socio-economic scăzut) etc. Se va valorifica **experiența perioadei de învățare la distanță a profesorilor**.

Disciplina limba polonă maternă**Clasa a XI-a****Unitatea de învățare: Tradiții și obiceiuri poloneze de sărbători / Poskie zwyczaje i tradycje świąteczne****Timp alocat: 3 ore****Proiectul unității de învățare**

Conținuturi	CS (nr.)	Activitatea de învățare (eventual forme de organizare a clasei)	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Textul narativ Fonetică, vocabular, morfologie, sintaxă (recapitularea și sistematizarea achizițiilor din anii anteriori).	1.1, 1.3, 4.1	<ul style="list-style-type: none"> - discuție frontală informală - audierea unui fragment dintr-un documentar sau a unei reclame care are ca temă pregătirea Sărbătorilor de Iarnă - discuții despre activitățile preferate/ desfășurate de sărbători, în familie, cu colegii etc. - afișarea și discutarea unor imagini reprezentative despre cum se desfășoară Sărbătorile de Iarnă – Boże Narodzenie – Nowy Rok - realizarea unei liste de obiecte/activități specifice (de exemplu – obiceiuri de Crăciun și Anul Nou) 	Fotocopii cu diverse texte informative	Temă pentru acasă – eseu inspirat de fragmentul audiat
Textul narativ Prezentarea orală a rezultatelor unei cercetări, documentări pe o temă dată	3.3, 4.1, 4.2	<ul style="list-style-type: none"> - discutarea temelor realizate - citirea unui text pe tema Sărbătorilor de Iarnă din diferite țări - formularea unor întrebări și răspunsuri pe baza textului citit - discuții pe tema obiceiurilor și tradițiilor privind Sărbătorile de Iarnă din alte țări 	Fișe de lucru	Feedback la prezentarea temelor Temă pentru acasă - descrie activitățile preferate din perioada Sărbătorilor de Iarnă
Textul narativ Tehnici de documentare pentru realizarea investigațiilor, a proiectelor	2.2, 3.3, 4.1, 4.2	<ul style="list-style-type: none"> - prezentarea temelor urmată de comentarii/ feedback de la colegi - alegerea unei imagini cu tematica Sărbătorilor de Iarnă, dintr-o serie de imagini și explicarea alegerii - urmărirea unui videoclip cu tradiții și obiceiuri poloneze de Crăciun și Anul Nou - prezentarea din perspectivă personală a informațiilor din videoclipul urmărit 	Fișă de lucru de completat în grup	Feedback pentru activitățile orale Temă pentru acasă: Ce înseamnă

având ca obiect studii de caz sau dezbateri		- confecționarea de felicitări de Crăciun și scrierea mesajelor corespunzătoare		Sărbătorile în familie pentru mine?
---	--	---	--	-------------------------------------

Resurse

<http://wspolnotapolska.org.pl>
<https://youtu.be/9I2DwMLcOo4>
<https://youtu.be/qWEUlvAvD5I>
<https://youtu.be/ozdNNjADRxU>

Competențe specifice

- 1.1. Aplicarea cunoștințelor de limbă în receptarea mesajelor orale și scrise
- 1.3. Folosirea adecvată a strategiilor de comunicare orală în monolog și dialog
- 2.2. Compararea viziunii despre lume, despre condiția umană sau despre artă reflectate în texte literare, nonliterare sau în alte arte
- 3.3. Identificarea unor conexiuni între literatura polonă și cea universală
- 4.1. Utilizarea tehnicilor și strategiilor argumentative în situații de comunicare diverse (scrise sau orale)
- 4.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii

Bibliografia:

Limba polonă maternă – clasa a XI - a – texte propuse

1. Wybór nowelistyki pozytywistycznej, np.: Maria Konopnicka: *Mendel Gdański*, Henryk Sienkiewicz: *Janko Muzykant* (min. 4)
2. Wybrana powieść pozytywistyczna: np. Eliza Orzeszkowa: *Nad Niemnem*, Henryk Sienkiewicz: *Quo vadis*, wybrana część *Trylogii*, Bolesław Prus: *Lalka* lub inna powieść
3. Gabriela Zapolska *Moralność pani Dulskiej*
4. Władysław Reymont *Chłopi - wybrane fragmenty*
5. Stefan Żeromski *wybrane opowiadanie np. Silaczka* albo *Rozdziobią nas kruki i wrony*
6. Poezja pozytywistyczna i młodopolska: Maria Konopnicka, Adam Asnyk, Kazimierz Przerwa Tetmajer, Jan Kasprówicz, Leopold Staff.

<https://literat.ug.edu.pl/>

https://issuu.com/smal/docs/opracowanie_epok

<https://www.e-korepetycje.net/artykuly/epoki-literackie-podsumowanie>

<https://www.bryk.pl/wypracowania/jezyk-polski/gramatyka/17960-czesci-mowy-i-czesci-zdania.html>

<https://www.bryk.pl/wypracowania/jezyk-polski/gramatyka/17960-czesci-mowy-i-czesci-zdania.html>

Grup de lucru:

Albu Cristina-Maria, inspector școlar pentru limba polonă maternă, Inspectoratul Școlar Județean Suceava

Ostrowschi-Chahula Maria, profesor de limba polonă maternă, Școala Gimnazială *Henryk Sienkiewicz* Solonețu Nou, județul Suceava

Biala Teresa, profesor de limba polonă maternă, Colegiul Național *Petru Rareș* Suceava, județul Suceava